

Interview 9-5-19

Mirsad Hadžikadić:

Počeli smo održavati sastanke sa ljudima koji će formirati naše stručne timove. Imat ćemo jedno do dvoje ljudi po oblasti, tj. po vladinoj odgovornosti odnosno ministarstvu. Taj dan sam imao nekoliko sastanaka sa ljudima kako bismo započeli formirati te timove. Svaki tim će biti odgovoran za definisanje prioriteta iz te oblasti, naših prijedloga rješenja, a zatim za komentarisanje trenutnog stanja u toj oblasti. Taj dan smo otišli u Stolac. Stolac je gradić u zapadnoj Hercegovini i interesantno je da za njega kažu da je tu bio i rat nakon rata. Nakon završetka rata od 1992. do 1995. godine, još preko 150 kuća ljudi koji su odlučili da se vrate je bombardovano. Dakle, rat je nastavljen kako bi se pokušalo spriječiti da se ljudi vrate. Interesantno je da je u Stolcu prije rata bilo oko 50% muslimana, 30% Srba i 20% Hrvata, a nakon rata srpska populacija je skoro potpuno nestala i preselila se u istočnu Hercegovinu gdje žive bosanski Srbi, a onda je ostalo 55% Hrvata i 45% Muslimana. Međutim, Hrvati imaju apsolutnu moć, što znači da su svi državni poslovi u njihovim rukama i da su postali vrlo hrvatski orijentisani po pitanju ideologije. Postoji ogromna netrpeljivost između te dvije grupe. Hrvati u suštini kažu da je to njihov grad. Otišli smo tamo kako bismo razgovarali o potencijalnom osnivanju Platforme za progres u Stolcu. Organizovana je tribina a ja nisam imao pojma šta da očekujem. Bilo je jako vruće, u Hercegovini je uvijek jako vruće, pa sam očekivao nekih 20-tak ljudi. Međutim, došlo je oko 70-75 ljudi. Iznajmili su jedan manji prostor, ali bilo je odlično. Bilo je i ljudi koji su stajali, bilo je jako vruće i ja sam se puno znojio. Govorio sam oko sat i po. I pored toga što je bilo vrlo vruće, niko nije napustio tribinu, nego su svi ostali do kraja. Bilo je interesantno i vodili smo jako dobre razgovore. Te večeri smo otišli u Mostar kako bismo prenoćili. Prenoćili smo u prelijepom objektu sa 6-7 apartmana koji se iznajmljuju turistima. Jedan od naših članova je vlasnik tog objekta pa je on pozvao mene i Mirzetu da tu prenoćimo o njegovom trošku. Bilo je prelijepo. Taj objekat je blizu Starog mosta u Mostaru tako da smo do ponoći šetali, malo prezalogajili, itd. Održali smo sastanke u vezi pokretanja stručnih timova, a 18. septembra planiramo prvi sastanak Državnog vijeća, gdje će biti 10-15 ljudi koji će početi razmišljati o Bosni dugoročno odnosno za narednih 100-150 godina: šta pokušavamo da postignemo i šta pokušavamo da učinimo da se dogodi. U srijedu tj. juče smo išli u Zenicu.

Zenica je grad gdje smo na početku imali ogroman uspjeh i gdje je veliki broj ljudi u početku bio zainteresovan, ali onda je unutar gradskog odbora koji je osnovala Platforma kako bi upravljao razvojem aktivnosti Platforme u ovom gradu, koji je jedan od najvećih gradova u Bosni, došlo do netrpeljivosti između dvije grupe koje su se počele svađati, i došlo je do toga da smo morali otkazati izbore. Sada počinjemo ispočetka. Odlučili smo da pronađemo osobu koja je u stanju biti lider koji će okupiti tim istaknutih ljudi koje ćemo onda mi imenovati da upravljaju aktivnostima Platforme, umjesto da budu izabrani. To je zato što ne želimo da prolazimo kroz još jedan proces gdje su ljudi učinili sve što se može učiniti da upišu ljude samo kako bi oni glasali za njih umjesto za druge. To nije naše načelo. Mi zaista brinemo o zajednici i želimo najbolje za zajednicu, a ne gledamo da li nam se neka osoba sviđa ili ne sviđa. Dakle, išao sam tamo kako bih razgovarao sa ovom inicijalno preporučenom grupom ljudi koji će ponovo pokrenuti naše aktivnosti u Zenici, i to je jedna od nekoliko preostalih teških tačaka. Bio je to jako dobar sastanak i dobra grupa ljudi, i mi smo uvjereni da će se situacija okrenuti nabolje. Danas bosanska reprezentacija igra fudbalsku utakmicu protiv Lihtenštajna, ponovo u Zenici, tako da ću voziti u Zenicu kako bih gledao utakmicu i razgovarao sa ljudima. U petak idem u Mostar da razgovaram sa jednim poduzetnikom iz oblasti informacijske tehnologije, koji ima ideje kako ponovo pokrenuti ekonomiju. Ponovo ćemo zastati malo u Stolcu kako bismo razgovarali. Na našem Facebook prenosu uživo u nedjelju u 9:00 po bosanskom vremenu, razgovaraćemo sa direktorom velike firme čiji vlasnik je Slovenac koji živi u Bosni i Hercegovini, u Hrvatskom dijelu, kako ga oni zovu. Oni se zaista hrabro bore protiv lokalne vlade koja pred njih postavlja razne zamke jednostavno zato što se oni ne slažu sa politikom podjele, tako da će ona biti moj gost na našem Facebook prenosu uživo. Dakle, nije baš teška sedmica po pitanju putovanja, ali je zaista iscrpljujuća po broju sastanaka od kojih su neki teški sastanci koji se bave ključnim pitanjem pronalaska pravih ljudi koji će uraditi sve ovo. Sve više smo izloženi u medijima i sve više nas ljudi prepoznaju u zemlji, ali očito je da će pronalazak pravih ljudi biti ključ uspjeha, uz finansijsku podršku.

Clark Curtis:

Čuli ste tu priču o bombardovanju kuća nakon završetka rata. Volio bih da znam da li ste to već znali od ranije ili vas je iznenadilo kad ste saznali te informacije. Pretpostavljam da je značajno dijeljenje takvih informacija, na neki način. Pretpostavljam da su ovo stvari o kojima veliki broj ljudi uopšte ne zna, a važno je da ljudi razumiju da su se takve stvari dešavale.

Mirsad Hadžikadić:

Pa, to je dobro pitanje. Zapravo sam bio iznenađen. Čuo sam mnogo toga tokom ovih poslednjih godinu i po dana mog prisustva ovdje, ali moram vam reći da sam bio šokiran jer nikada prije nisam čuo za taj slučaj. Ljudi ne pričaju mnogo o tome, jednostavno zato što to nije popularno.

Ne slutiti na dobro za ljude i za stranke koje formiraju vladu na različitim nivoima, i bilo je šokantno, ali oni su pričali o tome kao o nekoj najobičnijoj stvari. Pričali su kako niko ne zna za to ali da su oni imali rat nakon rata, a onda su spomenuli da je 150 kuća bombardovano. Dakle, a) doživite tako nešto, b) ne priča se o tome jer ljudi ne žele da se o tome zna; ni jedna strana odnosno ijedna od te tri strane jer oni pokušavaju prikazati privid mira i prosperiteta pa zato ne žele da razgovaraju o tome, nego jednostavno kažu da se ne priča o tome, što je zaista zapanjujuće. I dalje povremeno čujem priče koje me iznenade. Danas sam šetao Starim gradom u Sarajevu, kad me neko zovnuo: „Profesore“. Okrenuo sam se i vidio profesora političkih nauka, zapravo komparativne religije, kojeg sam imao čast upoznati oko sedmicu dana ranije. Pitao me je kuda idem i rekao sam da se vraćam u ured, pa me je pozvao da prošetamo i razgovaramo. Onda mi je pričao o svojim iskustvima u ratu. On je bio u sjeverozapadnom dijelu Bosne i ispričao mi je da su od njega tražili da upravlja radio stanicom kad je došlo do interne podjele unutar bošnjačke strane. I rekao je kako je jednu noć otišao u krevet misleći da je u zemlji čiji predsjednik je bio Alija Izetbegović, prvi predsjednik ove nove Bosne, a sljedeće jutro se probudio i čuo vijest da je došlo do neke vrste državnog udara u tom dijelu zemlje, gdje se Fikret Abdić proglasio vođom, i iznenada je to postao rat brata protiv brata, čak i braće po vjeri odnosno nacionalnosti, kako god to da nazovete. Ispričao mi je kako je pobjegao da ne bi bio uhapšen. Dakle, nije samo bježao od neprijatelja nego je bježao i od svog naroda da ga ne bi uhapsili. Pokušavao je prepoznati ko je bio „više njegov“ a ko „manje njegov“ od tih ljudi. Taj konflikt je bio zaista težak za razumjeti, i on je bukvalno podijelio porodice. Poznajem porodice

gdje je jedan sin bio na jednoj strani a drugi sin na drugoj strani, i gdje su rođena braća pucali jedan na drugog. Teško je zamisliti se na mjestu društva koje je bilo toliko izlomljeno, i gdje u jednom trenutku za vrijeme konflikta nisu bili samo Srbi protiv Bošnjaka i Hrvata nego gdje je pod uticajem političkog establišmenta u susjednim zemljama došlo do toga i da su Hrvati počeli pucati na Bošnjake i Srbe. Dakle bili su Srbi protiv Bošnjaka, Hrvati protiv Bošnjaka, ponekad i ponegdje Srbi protiv Hrvata, i onda odjednom i ova situacija sa Bošnjacima protiv Bošnjaka. U jednom trenutku je situacija u zemlji bila takva da ne samo da je konflikt postojao u gradovima kao što je Sarajevo. Nisu to bile samo ulične borbe gdje možete reći da je ona ulica njihova a ova naša, ili da je ona strana ulice njihova a ova naša, nego ste morali ući u kuće da kažete da je ta kuća njihova a ona s njene lijeve strane naša. U jednom trenutku je fragmentacija bila takva da je i jedna strana bila isfragmentirana, a kamoli tri strane koje su ubijale jedni druge. Kompleksnost te situacije bila zaista zapanjujuća, i ona se tek sad pokazuje, ali ne na neki organizovan ili struktuiran način, nego kao komadići razgovora sa ljudima koje nikada ranije niste sreli. U ovoj zemlji vas iznenađenja čekaju svaki dan, i ako mislite da ste vidjeli i čuli sve, razmislite ponovo prije nego što to kažete, jer uvijek ima nešto novo, nešto drugačije.

Clark Curtis:

To pojašnjava neke od problema kojima se vi bavite tokom vašeg širenja, odnosno kada se bavite ljudskim resursima. Čini se da ima puno ožiljaka kod ljudi koji su prošli kroz sve to, a pokušaji da njih privolite da prigrle neku novu ideju možda i otežavaju stvari.

Mirsad Hadžikadić:

Tako je, apsolutno. Ali, takav je život. Ovo je zemlja koja ne vidi problem koji hrli prema njoj, kao promjena u populaciji, gdje ljudi odlaze, naročito mladi ljudi. Zemlja stari. Sada ima puno poslova koje niko ne radi, jednostavno zato što nema ljudi. Ljudi su otišli, i sada je teško čak i naći nekoga da popravi vaše kupatilo, ili struju, jer taj kadar lako može naći posao u Njemačkoj, pa zašto da ne ode? Dakle, iako imamo nezaposlenost, istovremeno imamo i puno poslova i novca koji se može zaraditi a koji niko ne radi i ne zarađuje jednostavno zato što nema dovoljno ljudi.

Clark Curtis:

Kad je u pitanju vaše širenje unutar zemlje općenito, znam da ste osnovali odbore u nekim gradovima i opštinama, gdje ste naišli na neke probleme, ali kako mislite da ide sveukupno po pitanju osnivanja i priprema za lokalne izbore koji su za tek malo više od godinu dana?

Mirsad Hadžikadić:

Jako sam pozitivan po pitanju toga gdje se nalazimo sada. Znam da se radi vrijedno. Ima problematičnih momenata, ali sve u svemu se zaista krećemo u dobrom pravcu. Svakodnevno imamo dokaze da nas vladajuće stranke primjećuju. Jedna od njih je počela u potpunosti da nas kopira, od naših ideja o zemlji do samog načina struktuiranja i lokalne organizacije. Bilo je interesantno. Zenica je bila interesantna. Otišao sam tamo prije nekoliko dana da razgovaram sa novoimenovanom osobom zaduženom za uspostavljanje naše organizacije u tom gradu. Ja i ona smo se sreli u restoranu jednog hotela čije ime ne želim da spominjem jer je prije svega riječ o ljudima, pojedincima. U tom hotelu smo razgovarali oko sat i po, a zatim sam otišao kući. Ona me je pozvala da dođem opet kako bismo se sastali sa većom grupom ljudi, odnosno sa potencijalnim kandidatima za vijeće odnosno za upravni organ za grad Zenicu, i to sam učinio juče. Dok sam odlazio ona je rekla da će pokušati naći konferencijsku salu u tom hotelu jer poznaje vlasnika, koji je dobar čovjek. Rekla je da će možda čak da ga pita da nam se pridruži. Nije uspjela razgovarati sa vlasnikom, ali je pokušala da rezerviše konferencijsku salu u hotelu, ali joj je rečeno da nijedna sala nije slobodna. Hotel ima preko deset sala pa joj je to bilo čudno, pa je zamolila prijateljicu da ona rezerviše. Kad je prijateljica pokušala da rezerviše salu, pitali su je za koga je sala potrebna, i kad je ona spomenula ime oni su ponovo rekli da je sve zauzeto. U suštini su nju vidjeli da razgovara sa mnom i ta informacija je došla do nekoga negdje, i ta osoba je rekla da ne može i da se to mora spriječiti. Na kraju smo završili u jednoj maloj prostoriji u jednom šahovskom klubu, gdje su ljudi rekli da ih nije briga za aktuelnu politiku i pustili nas da koristimo njihovu prostoriju. Mislim da je taj strah od nas, od nepoznatog, zapravo testament snazi ideje i pokazatelj da mi rastemo a da ostali to primjećuju, kao i tome da smo na pravom putu. Takođe smo saznali da moramo da budemo zaista odlučni kada vidimo osobu kojoj

je dodijeljen pogrešan zadatak i onda to ne ide dobro, tako da, umjesto da pokušamo da to popravimo, mislim da moramo da zamolimo tu osobu da radi neki drugi posao koji je više usklađen sa sposobnostima te osobe, a onda da pronađemo drugu osobu koja taj zadatak zapravo može obavljati, umjesto da čekamo i pokušavamo da to popravimo, jer nemamo vremena za to. Nadam se da ćemo imati godišnju skupštinu svih delegata i svih članova krajem novembra, a zatim ćemo početi svom snagom raditi na izborima, jer izbori će biti održani u oktobru sljedeće godine. Dakle, naš rast je dobar, kako u zemlji tako i izvan nje, i mislim da će se do novembra naš broj uduplati i u zemlji i u dijaspori.

Clark Curtis:

Možda je prerano za ovo pitanje ali, kada je riječ o potencijalnim kandidatima za gradska vijeća ili za pozicije gradonačelnika, gdje smo sada?

Mirsad Hadžikadić:

Mi tek počinjemo sa tim procesom. Cilj je da taj proces bude finaliziran odnosno da pravi ljudi budu identifikovani do kraja ove kalendarske godine. Znam da je za neke ljude to prerano, jer u Bosni zvanična kampanja zapravo počinje dva mjeseca pred izbore. Međutim, kampanja je zapravo već počela, na neki blaži način, ali definitivno je uveliko započela. Postavljaju se timovi za društvene medije čiji zadatak je da napadaju sve druge i da promovišu njihove interese putem raznih postova na Facebook-u, Twitter-u, Instagram-u, itd. Dakle, mi smo svjesni da je pored novca najznačajnija stavka pronalazak pravih ljudi i njihova obuka odnosno pripremanje za prave poslove, otvaranje medija za njih, njihovo dosezanje do ljudi, njihovo izlaganje ljudima putem tribina. Biće teško ali interesantno i izazovno u isto vrijeme.

Clark Curtis:

Samo još jedno brzo pitanje u vezi širenja u susjednim zemljama. Kako to ide? Nisam čuo da ste spomenuli putovanje u druge zemlje kako bi se pomoglo sa organizacijom tamo, pa me zanima kako ide taj proces.

Mirsad Hadžikadić:

U septembru planiram da posjetim Švicarsku a u oktobru Švedsku i Dansku. Takođe putujem u SAD u oktobru. Imam pozive iz Kanade, Australije, Njemačke, Luksemburga i Norveške. Biće održana i jedna skupština na kojoj će biti formiran gradski odbor, u Gračanici u sjevernom dijelu Bosne. Oni se pripremaju da urade nešto drugačije, odnosno oni rade na zaista bogatom kulturno-zabavnom programu uz jako dobro pripremljen profesionalni dio. Ja to zovem skupština, mada je možda bolji termin za to konvencija. Međutim, konvencija je na nivou stranke tako da to nije konvencija, nego je sastanak svih članova na kojem će biti izabrani članovi gradskog odbora Platforme za progres.